

Mariusz Twardowski*

MOTYWACJE URBANISTYCZNE DZIEŁA ARCHITEKTONICZNEGO

URBAN MOTIVATIONS OF ARCHITECTURAL WORK

Bardzo duży wpływ na projekt mają lokalne warunki, przepisy urbanistyczne i rozporządzenia prawne regulujące wzajemne relacje budynków dotyczące doświetlania budynków, ich zacieniania, wysokości, użytego materiału. Ten wpływ na Tadao Ando był tak duży, że by je spełnić, przy projekcie *HHStyle.com/casa* w Tokio, odszedł od stylistyki geometrii, prostoty i betonu w stronę załamanych, czarnych płaszczyzn stalowych *Stealth*. Albo swoistego, czarnego *origami*.

Słowa kluczowe: Ando, Tokio, Stealth, rozporządzenia prawne, przepisy urbanistyczne

Sometimes, local law, urban requirements, various conditions such as the shadow that would be cast by the building, limiting any structure to a steel or wooden frame and no more than two stories in height are important factors influencing the design. Tadao Ando, in one of his Tokyo project, left the idea of geometry, axis and concrete and proudly presented *Stealth* esthetics to response these demands.

Keywords: Ando, Tokyo, Stealth esthetic, urban requirements

Studio meblowe zaprojektowane przez Tadao Ando w 2004 roku, sprzedające artykuły uznanych projektantów *HHStyle.com/Casa* zlokalizowane jest wzdłuż bulwaru pieszego jednej z dzielnic Tokio.

Wpływ na kształt budynku miało mnóstwo czynników zewnętrznych. Pierwszym z nich jest podział działki przeznaczonej na projekt na dwie części. Jedna (na której zlokalizowana jest sama budowla) jest przeznaczona na dłuższy czas wynajmu, druga z krótszym czasem, przeznaczona została na małą architekturę, zieleń, dojście. Kolejnymi elementami mającymi wpływ na charakter budynku są lokalne warunki, przepisy urbanistyczne i rozporządzenia

prawne regulujące wzajemne relacje budynków dotyczące doświetlania budynków, ich zacieniania, wysokości. Istotną sprawą, która wpłynęła również na kształt i usytuowanie budynku była znajdująca się w miejscowym planie zagospodarowania droga wdzierająca się częściowo na teren inwestycji. Innymi wymogami były maksymalna wysokość budynku – dwie kondygnacje naziemne i materiał (stal lub drewno) użyty do kształtowania konstrukcji. Tu stały się nim być belki stalowe [1].

Rzut budynku został dopasowany do działki i do otaczającego kontekstu, natomiast forma budynku nawiązująca do estetyki *Stealth* jak określili pierwszy

* Twardowski Mariusz, dr inż. arch., Politechnika Krakowska, Wydział Architektury, Instytut Projektowania Architektonicznego, Katedra Kompozycji Architektonicznej.

Budynek HHStyle.com/casa, Tokio, projekt: Tadao Ando, fot: Mitsuo Matsuoka / HHStyle.com/casa building, Tokyo, Project: Tadao Ando, photo: Mitsuo Matsuoka

raz ten sposób formowania kształtów architektonicznych Hiszpanie [2], odbiega od prostokreślnych obiektów otaczających budowlę Ando. *Stealth* – inspirowana pierwotnie formą samolotu F-117 staje się tutaj wiodącą formą kształtującą to studio meblowe [3]. Na pierwszy rzut oka, raczej nie można tutaj rozpoznać ręki Tadao Ando. Autor tak tłumaczy rozrzeźbioną bryłę budynku opowiadając o procesie projektowania:

Kształt nie bazuje na osiach kompozycyjnych lub geometrii. Od samego początku wyobrażałem sobie ten budynek jako stalową konstrukcję obudowaną w stalowe płaszczyzny – panele połażowane jak origami. Wielkość budowli była zdeterminowana głównie przez różne zewnętrzne warunki urbanistyczne, m.in. zacienianie. Po kolejnych próbach i korektach oraz studiach nad konstrukcją, osiągnięto docelową bryłę [4].

Czarne płaszczyzny to 16 mm płyty stalowe malowane fluoropolimerową farbą, dzięki swojemu kształtowi, wspomagają konstrukcję główną opartą na belkach stalowych. Przy niewielkich otwarcach (otwory okienne i drzwiowe), ukształtowanie płaszczyzn zaproponowane przez Ando wspomaga do-

świetlenie wnętrza jednocześnie „podrywając” budynek w górę, jak gdyby na przekór grawitacji. Taki język architektury znany był bardziej z projektów Libeskinda, Coop Himmelb(l)au lub Morphosis. Jednak wśród nich, niespodziewanie pojawił się Ando ze swoją nową filozofią definiując wspomnianą *Stealth* na nowo [5]. Czarne płaszczyzny budynku również wewnątrz są znakomicie widoczne. Zamienione na biały kolor tworzą tajemniczą, rzeźbiarsko uformowaną przestrzeń, w której autor zbudował trzy nieregularne poziomy. Tworzą one miejsca o różnych charakterach, w których prezentowane są różne stylistycznie meble. Przestrzenie stworzone wewnątrz budowli przypominają nieco wnętrza Centrum Absolwentów London Metropolitan University Daniela Libeskinda.

Tak niespotykane wcześniej dla Ando kształty, w połączeniu z użytym materiałem, odnajdują się w zastanym krajobrazie miejskim tego rejonu Tokio. Mimo że autor odszedł od znanej stylistyki geometrii, prostoty i betonu w stronę załamanych, czarnych płaszczyzn stalowych *Stealth*, wciąż pozostaje mistrzem architektonicznej kompozycji w przestrzeni miasta [6].

PRZYPISY

- [1] Tadao Ando – *hhstyle.com/casa*, Area nr 84, s. 26-33, Mediolan, 01-02/2006.
 [2] Za M. Kołtuński, *Architektura dzisiaj*, Krytykant – Obieg, Centrum Sztuki Współczesnej Zamek Ujazdowski, 03.2007.
 [3] Pierwszymi realizacjami, w których odnaleźć można podobne inspiracje były Biblioteka Publiczna w Seattle i *Casa da Música* w Porto, oba autorstwa Rema Koolhaasa.

- [4] *A Modern Exterior for Modern Interiors*, Constructed Reality, <http://www.aconstructedreality.com/>, Nowy Jork, 11.03.2007.
 [5] G. Rob, *Stealth tactics; Tadao Ando has exchanged his trademark language with hhstyle: an urban space invader*, Architectural Review 11/2005, London.
 [6] Ph. Jodidio, *HHStyle.com/Casa, Tokyo 2004–2005, Architecture in Japan*, s. 34–39, Taschen, Kolonia 2006.

BIBLIOGRAFIA

- T. Ando – *hhstyle.com/casa*, Area nr 84, Mediolan, 01-02/2006.
- G. Rob, *Stealth tactics; Tadao Ando has exchanged his trademark language with hhstyle: an urban space invader*, Architectural Review, London, 11/2005.
- Ph. Jodidio, *HHStyle.com/Casa, Tokyo 2004-2005*, Architecture in Japan, Taschen, Kolonia 2006.
- A Modern Exterior for Modern Interiors*, Constructed Reality, <http://www.aconstructedreality.com/>, Nowy Jork, 11.03.2007.
- M. Kołtuński, *Architektura dzisiaj*, Krytykant – Obieg, Centrum Sztuki Współczesnej Zamek Ujazdowski, 03.2007.